

8.1.2017

1. neděle po Zjevení Páně

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a přítomnost Ducha svatého se všemi námi! Amen. „Neboť tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby každý, kdo věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný.“ J 3,16

(Dnešní bohoslužby budou křestní a ekumenické – bude tu spolu s námi sloužit také Ivana Noble, farářka československé církve husitské, dnešnímu křtěnci blízká.)

Píseň 158 *Samému Bohu sláva, čest*

Modlitba a vyznání vin

Čtení: Mt 2,1-18

Píseň (Svítá) 49 *Dítě v jeslích leží*

Text: Abk 1,12-17 Kázání:

Slyšeli jsme všichni: dnešní text z Abakuka začíná a končí otázkou. Není to divné? Neměli bychom z bible spíš dostávat odpovědi? Což není otázek dost? Stačí se jen rozhlédnout po světě, stačí se jen trochu zamyslet nad sebou... Samý otazník! Nečekali bychom od Slova Božího, že nám spíš pomůže se v tom všem lépe vyznat? (Ale co je vlastně tím *Slovem Božím*?)

První otázka prorokova ovšem není tak docela otázka. Spíše výčitka: „Cožpak nejsi od pradávna, Hospodine?“ Tohle „což“ většinou naznačuje, že mi něco neseď, nějak mi to nehraje. Otázku si prorok klade sám sobě anebo sám sebe vlastně přesvědčuje, že tomu tak přece je. A že jsi, Hospodine, Bohem od pradávna, je předpokladem dalšího tázání a vyčítání. Od pradávna tady znamená od počátku, dříve než bylo cokoli z toho, co jest. A jestliže si na tuhle pozici děláš, Hospodine, nárok (aspoň tak o tobě vždycky mluvili naši předci ve víře), jak se můžeš jen tak dívat na to, co se děje teď a tady? Jestliže jsi byl tam na počátku, kdy tu přece nebylo nic zkaženého, zlého, špatného, jestliže „tvé oči jsou

čisté“, protože jsi přece tím původním čistým, nezatíženým, neposkvrněným zdrojem, jestliže tomu tak je, jak se teď můžeš dívat na všechno zlo a trápení, jak můžeš nečinně přihlížet tomu, jak „svévolník pohlcuje spravedlivějšího“?

Dobrá otázka, správná výčitka! Jak se na to zlé, můžeš, Bože, dívat? Jistěže nepotřebujeme perfektní svět, nejsme tak naivní, abychom si mysleli, že má všechno zlé zmizet (oč by pak ještě v tom životě šlo?), ale přece jen čekáme, že když se zlo začne rozmáhat přes míru, že Bůh Tvůrce a Pán světa zasáhne. Nastala už ta chvíle, kdy je toho příliš? Anebo to bude jako s blanickými rytíři, že nám totiž asi nikdy ještě nebylo *nejhůř*?

Prorok je jednoznačně přesvědčen o tom, že brutalita a násilí už přesáhly veškerou myslitelnou míru. Je naprosto šílené, jak Kaldejeci (o nich mluví v předchozích verších) zotročují a decimují celé národy. Loví je jak rybáři na udici, do obyčejných sítí vrhaných ze břehu i do nevodů, do obrovských sítí vlečených loďmi. Ten obraz lapání, zjímání a vraždění jatých je mrazivý. Není úniku. Zůstává nám jen bezmoc. Nemilosrdný rybář (kaldejský pronárod) se raduje a jásá ze své kořisti, svou síť a udici (svou sílu) uctívá jako své božstvo.

Za těchto okolností, jestliže to tak prorok vidí, je docela pochopitelné, že se obrací na Boha, že se Hospodina dotazuje, křičí, vyčítá, dožaduje se jeho zásahu! Kdo by se nepřidal? V bibli takové hlasy zaznívají od žalmistů i od proroků i od dalších. Jenže přece je Abakuk zvláštní. Jde totiž o jakési druhé kolo: nejprve prorok žádal, ať Hospodin zasáhne proti bezpráví, které se děje uvnitř vlastního lidu Izraele. A Bůh na to reaguje tím, že posílá Kaldejce jako trest zpronevěřilého lidu Božího. Tento model anebo takovou zkušenost nacházíme i u mnoha jiných proroků. Ale Abakuk je jiný v tom, že když vidí, co nastalo, že najednou zase Bohu vyčítá. Jak se na to můžeš dívat? Jaký smysl má trestat bezpráví bezprávím ještě horším? Co dělali mocní a bezohlední Izraelci (svévolníci) svým slabším soukmenovcům, na to se těžko dalo koukat, ale co teď provádějí Kaldejeci (svévolníci) kdekomu, je daleko a nesrovnatelně horší. Jak se na to, Bože, můžeš dívat?

Dobře si pamatují, že velmi podobný výklad dějin nám

předkládali někteří teologové za totality: komunistická perzekuce církve je zaslouženým trestem Božím, protože církev selhala v sociálních otázkách. Ano, rozumím tomu, že neschopnost církve účinně (nejen charitativně) zlepšit postavení chudých mohla být do nebe volající, ale proboha, to ten Hospodin s tou komunistickou diktaturou přehnal, ne? (Jak mi Abakuk mluví z duše!) Podobně by mohlo dnes někoho napadnout, že islamistický terorismus je zaslouženým trestem Božím na evropské křesťanstvo, vyčpělé, duchovně prázdné, neinspirované a neinspirující. (?)

Tak tedy, v bibli jeden prorok (třeba Izajáš) řekne, že Babylóňané (Kaldejci) jsou trestem Božím, zatímco jiný (Abakuk) nad tím udělá otazník. Co jeden prorok předkládá jako výklad shůry (Boží slovo), to jiný se stejnou autoritou zpochybní. Není to zmatek? Ne, právě tohle je Slovo Boží, tenhle biblický mnohohlas! Slovo Boží připouští otázky a různé pohledy. Je legitimní se ptát a s Bohem se hádat a nepřebírat jen tak (se vši úctou ovšem!) výklady minulých autorit. Božím Slovem se nám může stát prorokův vzdor vůči Bohu (či: vůči tomu, jak se Bůh jeví).

Jen se ptejme s Abakukem: Jaks to, Hospodine, s tím lidstvem myslel? Je jako mořská „havěť“, nad níž nikdo nevládne?“ Je tento svět jako moře? Bezbřehý prostor. Neregulovaný. Nikdo mu nevládne – což taky znamená, že ho nikdo nechrání. Nikdo negarantuje řád. A pak ten prostor zaujme ten s udicí a sítí. Kdo má za boha vlastní sílu. Takhle tomu mám rozumět, Hospodine? (Beznaděj!) Takhle jsi to chtěl a takhle to chceš?

Dnes je první neděle po Zjevení Páně. Na svátek Zjevení Páně se čte příběh o nově narozeném králi Židů, jemuž se jdou poklonit pohanští mágové. Proč? Protože rozpoznali, že to není jen král Židů, nýbrž i pohanů, snad dokonce všech, celého světa. A vlastně nejen Král králů, ale vtělený Bůh. Zjevení Páně – zjevení Boha. Veliká věc, veliká radost. Ale zároveň je v tom příběhu podivné napětí – vládne přece jiný král, Herodes. Herodes vraždí betlémská neviňátka. Šílenec, jsou přece jeho, jsou to jeho děti, budoucnost jeho země, jeho království. Jak to, že je nechrání? Ani Ježíš je nechrání? Jaký Bůh se nám tady zjevuje? Není to náhodou ten, proti kterému se bouří Abakuk? Chceš nás a celý svět nechat

napospas těm se sítěmi?

Vypadá to tak. Vždyť Ježíš jde cestou kříže. Pro Heroda a jemu podobné není žádnou vážnou konkurencí. Před Pilátem Ježíš řekne: „Mé království není z tohoto světa. Kdyby bylo, moji služebníci by bojovali, abych nebyl vydán... Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“ A tak je Ježíš ukřižován. Jenže po třech dnech se začínají objevovat známky toho, že vlastně (nějak jinak) žije. A působí svým Duchem. Kristovo království není z tohoto světa, ale zatraceně se tohoto světa týká. Zjevuje Boha, který nezasahuje shůry do dějin vnější silou (leda snad na konci všech konců). Žádní násilníci nejsou nástrojem Božího hněvu. Ale Bůh proti nim ani nezakročí. Bůh přichází jen v podobě Kristova Ducha, jako slovo zevnitř. Tváří v tvář tomu, kdo, zdá se, tady vládne, je tu ještě jiné království. Když se zdá, že svět je sevřen jako v síti, ty (pokřtěný) slyš, že nepatříš žádnému lovcovi těl ani duší. V síti jsou díry, o kterých sítonoš ani neví. Bůh v podobě Kristova Ducha je tu jako slovo zevnitř, slovo zvoucí k odvaze soucitu s obětmi a k nesmířenosti s násilím a bezprávím. Bůh neřeší poměry ve světě, ale dává vnitřní sílu jim čelit a je proměňovat. Dává víru a naději. Amen.

Píseň 446 *Moudrosti poklad z nebe*

Křest Jakuba Stránského

Píseň (Svítá) 484 *Za to, že v stromech přečtu život*

Večeře Páně, Přímluvná modlitba

Ohlášky, sbírka

Píseň 455 *Vy v Boží jméno pokřtění*

Poslání: : „Bojím se o tvoje dílo, Hospodine, v tento čas je zachovej.“ Abk 3,2

Požehnání

Píseň 489 *Tvé požehnání*